

Štoreški

ŽELEZAR

Leto XX.

1980

JULIJ 1980

ŠT. 14

GLASILO DELAVCEV DELOVNE ORGANIZACIJE ŽELEZARNE ŠTORE

Ostvaritev stare zamisli

V novejši zgodovini smo doživeli veliko prelomnico s sprejetjem zakona o upravljanju delovnih kolektivov z gospodarskimi podjetji in višjimi gospodarskimi združenji 27. junija 1950. To je pomenilo novo poglavje v zgodovini delavskega razreda, čeprav vemo, da je zamisel sama že stara in je šlo pri tem pravzaprav za uresničitev izročila Pariške komune, ko so delavci od 18. marca do 28. maja 1871 upravljali v francoskem glavnem mestu tovarne, potem ko so vrgli z oblasti buržoazijo. S prevzemom podjetij v upravljanje so bile pred delavce postavljene *po vsebini in obsegu* nove izredno odgovorne naloge. Prestop v novo, višjo razvojno stopnjo naše socialistične graditve, v kateri prehajamo iz državnega na družbeni sistem vodenja našega gospodarstva, je zahteval in še zahteva od delovnih ljudi izredno vestnost pri gospodarjenju, nenehno izpopolnjevanje, ekonomsko in družbenopolitično, izostren čut odgovornosti in stalno organizacijsko usposabljanje in izpopolnjevanje. V spremenjenih pogojih dela je postala osnovna naloga odgovornih skrb za boljše strokovno in gospodarsko razgledanost vseh sodelujočih v novem načinu upravljanja z gospodarskimi podjetji in združenji.

Razumljivo je, da sta nova obdobje in nove razmere oblikovala tudi novega človeka, ki odselej upravlja s proizvodjalnimi sredstvi, postavlja proizvodni program in asortiman proizvodnje — in kar je še pomembnejše — delovni ljudje sami razpolagajo z ustvarjenimi sredstvi za sklade podjetja in osebne dohodka. Samoupravljanje je edini kakovostno nov pojav v sodobni socialistični praksi v svetu, pojav, ki s svojim revolucionarnim humanizmom, s svojo radikalno usmeritvijo k temu, da mora biti človek dejanski, ne pa samo nominalni (samo po imenu) in navidezni gospodar svojega življenja in delovanja, graditelj svojega razvoja, svoje zgodovine; ta pojav temeljito odpravlja mezdno delo kot najglobljo nesvobodo današnjega sveta. Ne smemo pozabiti, da je bila poglobljena naloga partije po prihodu tovariša Tita na njeno čelo vzbuditi, organizirati in usmeriti revolucionarno energijo delavskega razreda, ljudskih množic. Ta usmeritev je postala vir samoupravljanja že v naši osvobodilni vojni.

nes ves ta proces stvar organiziranega boja zavednih socialističnih sil, vseh delovnih ljudi.

V poročilu o delu ZKJ in CK ZKJ med desetim in enajstim kongresom najdemo tudi te misli — podatke: »Eno bistvenih obeležij revolucionarne strategije Komunistične partije Jugoslavije je bilo razvijanje ustvarjalne, revolucionarne pobude širokih ljudskih množic od prvih dni osvobodilnega boja. Ta bogata ustvarjalna, revolucionarna pobuda delovnega človeka, borca narodnoosvobodilne vojne je izvir socialističnega samoupravljanja. Najboljša potrditev za to so nastajanje in dejavnost narodnoosvobodilnih odborov, upravljanje tovarn in številnih delavnic na osvobojenem ozemlju, pobuda borcev v oboroženih formacijah revolucije in demokratični odnosi znotraj teh formacij.«

V vsem tridesetletnem obdobju

ju razvoja samoupravljanja smo težili k temu, da bi samoupravljanje obvladovalo kar najširši prostor, da bi se razvijalo v globino, še pravi, da se vse bolj približuje neposrednemu odločanju delovnega človeka, hkrati pa širi socialno fronto svojega vpliva, to je, prerašča v vse bolj integralni (celovit) družbeni odnos. V sedanji razvojni stopnji samoupravljanja doživljamo novo revolucionarno stopnjo preobrazbe družbenih odnosov. Samoupravljanje se vse bolj uresničuje v družbeni bazi, kot pravimo, se pravi v temeljih, v tovarnah, v krajevnih skupnostih, v skupnostih družbenih dejavnosti in zajema celoto družbenih odnosov, razširjeno družbeno reprodukcijo. Delavci in delovni ljudje vse bolj podreajo svojemu vplivu in odločanju celotno gibanje in razporejanje družbenega dohodka. Seveda je še da-
Ukrepi za uveljavljanje stabili-

zacijskih teženj, odpravljanje vseh mogočih vrst odtujevanja ustvarjenih sredstev iz gospodarskih organizacij, vse to je nujna naloga vseh dejavnikov v našem samoupravnem sistemu, da si odpremo nove možnosti za večjo reprodukcijsko sposobnost delovnih organizacij in s tem boljše materialno podlago socialističnega samoupravljanja.

S sprejetjem zakona o združenem delu smo ustvarili in zagotovili vse institucionalne (družbeno priznane) pogoje, da bi bil delavcem na voljo celoten dohodek, ki ga ustvarjajo in da ne bi odločilno vplivali le na gibanje kapitala, temveč tudi na vsa področja nadstavbe in družbene reprodukcije, kakor je dejal ob tridesetletnici samoupravljanja predsednik sveta Zveze sindikatov Jugoslavije Miran Potrč.

R. U.

Kako smo delali

Skupna proizvodnja

V juniju je znašala skupna proizvodnja na nivoju DO 26.170 ton in je bila:

- v primerjavi z operativnim planom za 1.361 ton nižja (4,9 %),
- v primerjavi z 1/12 letnega plana za 1.869 ton nižja (6,7 %),
- v primerjavi z dinamičnim planom za 2.872 ton nižja (9,9 %).

Elektroplavž

Proizvodnja grodlja je bila rekordna in je znašala 4.302 ton, kar je za 252 ton več oz. za 6,2 odstotka več od operativnega plana. Prav tako je bila višja od 1/12 letnega plana za 666 ton (18,3 %) in od dinamičnega plana za 352 ton (8,9 %). Proizvodnja aglomerata je višja od operativnega plana za 232 ton (6,2 %). Proizvodnja je višja od planirane zaradi rekonstrukcije, to je dviga oboka peči in vsipnih cevi. Poleg tega so bili zastoji minimalni, kar je tudi vplivalo na višjo proizvodnjo.

Ječlarna

Proizvodnja gredic je bila manjša od vseh treh planov in je bila dosežena v višini 8.241 ton. Tako je bila manjša od:

- operativnega plana za 1.759 ton (17,6 %)
- 1/12 letnega plana za 2.174 ton (20,9 %)

— dinamičnega plana za 2.569 ton (23,8 %).

Proizvodnja je tako nizka v primerjavi s plani iz več vzrokov:

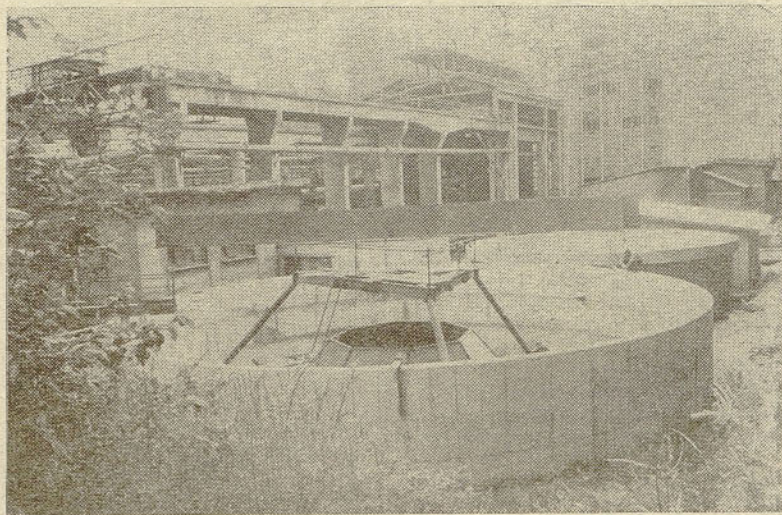
- slaba vzdržnost sten na EOP 1, kjer je bil en remont več (izguba proizvodnje ca. 350 ton),
- podaljšana vzdrževalna dela pri remontu in menjava kab-

lov za krmiljenje EOP 1 (ca. 330 ton)

— visoki so bili tehnološki, mehanski in elektro zastoji.

Valjarna I

Skupna proizvodnja valjanih profilov je znašala 1.507 ton, od tega 1.378 ton blagovne proizvodnje in 129 ton predprofilov (Nadaljevanje na 2. strani)

Pričetek montaže čistilne naprave pri plavžu

KAKO SMO DELALI

(Nadaljevanje s 1. strani)

za hladno predelavo. Operativni plan je predvideval 1.630 ton skupno valjanih profilov, od tega 1.548 ton za blagovno proizvodnjo. Dosežena proizvodnja je bila nižja za 123 ton (7,5%) pri skupni proizvodnji in 170 ton (11%) pri blagovni proizvodnji. Skupna proizvodnja je bila nižja tudi v primerjavi z 1/12 letnega plana in to za 910 ton (37,7%) in od dinamičnega plana za 563 ton (27,2%). Velik zaostanek za planom je posledica 10-dnevnega remonta, ki je bil v letnem planu predviden samo v trajanju 5 delovnih dni.

Valjarna II

Skupna proizvodnja je znašala 8.503 ton valjanih proizvodov. Za hladno predelavo so izvaljali 565 ton profilov. Proizvodnja je bila

tivnem planu. Presežena pa je bila 1/12 letnega plana za 159 ton (8,6%) ter dinamični plan za 11 ton (0,6%). Zaradi pomanjkanja zaposlenih so morali za en teden ustaviti proizvodnjo kokil V-20. Zaradi pomanjkanja zlomine uporabljajo grodelj, kar jim povzroča višje stroške.

Livarna II

Dosežena je bila proizvodnja 750 ton. Preseženi so vsi trije plani:

- operativni plan za 38 ton ali za 5,3%,
- 1/12 letnega plana za 116 ton ali za 18,3% in
- dinamični plan za 35 ton oz. za 4,9%.

Plan je bil presežen, ker so za delo v čistilnici organizirali tudi delavce iz drugih oddelkov. Zaradi tega topilnica in delno ka-

materiala. V zadnjem času so pošle dobave diferencialnih parov od firme Gusti Milano, novi dobavitelj »DMB« Beograd pa s težavo obvladuje tehnološko zahtevne elemente. Vendar je pričakovati, da bo ta problem odpravljen.

Zaposleni

V juniju je bilo v naši DO zaposlenih 3.402 delavcev, letni plan pa je predvideval 3.488. Z upoštevanjem zaposlenih iz nadur in pogodbenega dela (89) jih

je bilo v juniju skupaj zaposlenih 3.491, kar je v primerjavi s letnim planom skupno zaposlenih (3.602) 3,2% manj.

Produktivnost

Produktivnost na nivoju DO je bila v juniju višja od predvidene v letnem planu ($i = 101,21$). Najvišjo produktivnost v primerjavi s plansko so dosegli v TOZD A — elektroplavž z indeksom 125,64, najnižjo pa v TOZD B — jeklarna z indeksom 86,09.

GAJSER STANE

magister ekonomskih znanosti

Ustava SFRJ in ustava SRS proglašata, da imajo občani pravico, da pod enakimi, z zakonom določenimi pogoji pridobivajo znanje in strokovno izobrazbo na vseh stopnjah izobraževanja, v vseh vrstah šol in drugih izobraževalnih zavodih. Pravica do vzgoje in izobraževanja je pri nas torej tudi ustavna pravica.

Dne 16. julija letos je na Visoki komercialni šoli v Mariboru pred komisijo v sestavi: prof. dr. Kralj, prof. dr. Mulej in prof. dr. Ivanko, naš sodelavec tov. Gajser Stane, diplomirani ekonomist in strojni inženir uspešno zagovarjal magistrsko delo s področja ekonomskih znanosti, smer študija: organizacija in poslovno upravljanje, z naslovom magistrskega dela »Inovacijski procesi v organizacijah združenega dela«. Zagovoru so prisostvovali tudi predstavniki naše delovne organizacije.

Tovariš Stane Gajser je dolgoletni član našega delovnega kolektiva. Rodil se je 1931. leta v Tlakah pri Rogatcu, v kmečki družini. Tedanje razmere in želja po znanju so Stanka po končani osemletki pripeljale v uk v Industrijsko kovinarsko šolo v Tovarno avtomobilov v Mariboru. Po izučitvi se je vpisal v Srednjo tehnično šolo strojne smeri v Ljubljani.

V Železarni Štore se je zaposlil kot strojni tehnik, in sicer v livarni valjev in sive litine, kot asistent za vzdrževanje strojnih naprav.

Ob rednem delu se je vpisal kot izredni študent na I. stopnjo Višje tehnične šole, strojne smeri v Mariboru. Za uspešno opravljeno diplomsko nalogo je prejel Kidričevo nagrado.

Leta 1969 se je vpisal na Visoko ekonomsko komercialno šolo v Mariboru, kjer si je z nadaljnjim študijem pridobil znanja diplomiranega ekonomista, tehnične smeri. Vendar, dandanašnja potreba po znanju, odgovornosti in zahtevnosti pogojev dela, problematičnosti vzdrževanja so tovariša Gajserja ponovno privedle do nadaljevanja študija na III. stopnji, ki ga je tudi tokrat končal.

Za magistrsko delo si je izbral prav interesantno temo, Inovacijski procesi v organizacijah združenega dela.

Zakaj?

Takole je tovariš Gajser dejal: »Delo mojih sodelavcev v vzdrževanju je zelo zapleteno in zah-

teva veliko znanja ob vsakodnevnem reševanju najrazličnejših problemov. To ustvarjalno delo pa se največ odraža prav na področju inovacij. Zato sem si področje inovacij izbral za temo magistrskega dela. S to raziskavo sem želel in uspel dokazati, kako

je ustvarjalno delo vseh delavcev ozko povezano z razvojem samoupravnega sistema in inovacijskih procesov v organizacijah združenega dela, in kako ga je mogoče organizirati, spodbujati, usmerjati in nagradjevati.«

Za uspešno opravljen magistrski tovarišu Gajserju iskrene čestitke.

Vlado Renčelj

Težaki

Vsak dan jih gledam. Vračajo se z dela, ko ura je dve. S krampi na ramenih gredo in molče...

Trudni, težki koraki. Skrbi so razorale obraz, vračajo se domov, v svoje vasi in so kot pozabljeni junaki.

Vsak dan jih gledam... Počasi gredo s klobuki postrani, stiskajo si žuljavo dlan, nič jim obraza ne zdrami.

F. Andrenšek

Asfaltiranje novih prometnic v Štorah I. ob ukinitvi ozkotirne železnice

nad operativnim planom in to za 203 tone (2,4%) ter nad 1/12 letnega plana za 170 ton (2%). Proizvodnja v juniju je bila manjša le od dinamičnega plana in to za 227 ton (2,6%). V juniju so imeli težave zaradi pomanjkanja delovne sile in zaradi pomanjkanja vložka, ker je izpadla proizvodnja gredic v jeklarni. Izostala je tudi dobava gredic iz železarne Ravne. Posledica pomanjkanja delovne sile in gredic je bila ta, da so večkrat menjavali program valjanja in so zato dosegli nižjo proizvodnjo.

Jeklovlek

V juniju je bila dosežena skupna proizvodnja hladno predelanih valjanih profilov v višini 859 ton. Operativni plan je predvideval 815 ton hladno predelanih profilov, tako je bila proizvodnja višja za 44 ton (5,4%). 1/12 letnega plana je bila presežena za 104 tone (13,8%), dinamični plan pa za 89 ton (11,6%). Proizvodnja brušenih predprofilov je bila predvidena v višini 415 ton. Dosežena je bila višja za 34 ton (8,3%). Proizvodnja vlečenih profilov je bila planirana v višini 400 ton. Dosežena je višja za 9 ton (2,3%). Zaloga predprofilov znaša 2.200 ton. Dobili so brusne plošče iz uvoza in imajo do septembra pokrite potrebe.

Livarna I

Proizvodnja je znašala 2.008 ton, kar je za 16 ton (0,8%) manj kot je bilo predvideno v opera-

livnica v popoldanskem času nista obratovali. To je ugodno vplivalo na dosežen izplen, zmanjšala se je tudi zaloga nedokončane proizvodnje.

Obdelovalnica valjev

Proizvodnja je znašala 300 ton, operativni plan je presežen za 3 tone (1%), prav tako tudi dinamični plan, medtem ko se je v 1/12 letnega plana predvidevalo 3 tone več. V juniju je bil visok izmeček, kar povzroča visoko porabo in občasno pomanjkanje surovcev.

Obdelovalnica litine

Dosegli so proizvodnjo 89 ton obdelane litine. Operativni plan je presežen za 4 tone (4,7%), dinamični plan tudi za 4 tone (4,7) odstotka, 1/12 letnega plana pa za 18 ton (25,3%). Imeli so nekaj težav, ker jim je livarna II poslala na obdelavo nekoliko manj materiala in še to bolj pozno. Razliko so nadoknadili iz zalog surovcev, zato so se zaloge znižale.

Tovarna traktorjev

Operativni in dinamični plan sta bila postavljena v višini 550 kom. traktorjev, dosežena pa je bila proizvodnja 500 kom. traktorjev. Tako je proizvodnja manjša za 50 kom. ali za 9,1%. V primerjavi z 1/12 letnega plana pa je bila proizvodnja enaka.

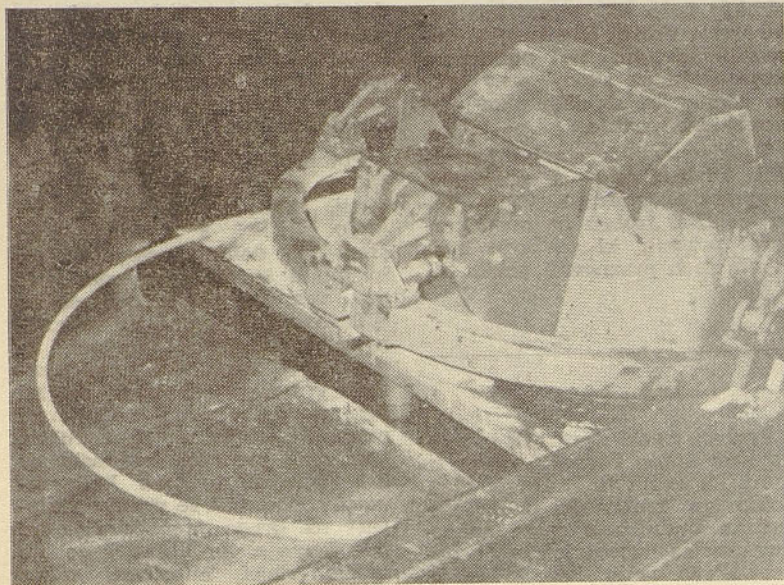
Glavni razlog za nedoseganje operativnega plana je bil v nekvalitetnih zobniških parih diferenciala in v pomanjkanju

Iztrošeno zamenjati s sodobnim

V tozdu valjarne II imamo pri procesu valjanja že od vsega začetka velike težave zaradi slabo izdelanih in funkcionalno manj uporabnih krožnih vodil.

Poljski dobavitelj je poleg ostale opreme dobavil tudi krožna vodila odprte izvedbe, varjene konstrukcije za valjanje vseh dimenzij na progi Ø 300 mm in delno na progi Ø 550 mm.

V mesecu maju smo zgoraj omenjena krožna vodila zamenjali s sodobnimi krožnimi vodili zaprte izvedbe, izdelane pri firmi Morgårdshammar.

Novo krožno vodilo

Zamenjava treh krožnih vodil (to je le del krožnih vodil na progi Ø 300 mm) je veljala 120 starih milijonov. Stroški sicer res niso majhni, vendar že prve izkušnje kažejo, da se bodo izplačali že v tekočem letu na račun manjšega medfaznega izmečka.

V tozdu valjarne II do sedaj nismo imeli podobnih krožnih vodil, kljub temu pri montaži in pri spuščanju v pogon nismo imeli nobenih težav. Krožna vodila delujejo elektro, mehansko in tehnološko brezhibno.

Takšnih zamenjav si delavci v TOZD še želimo.

Ferdo Haler, ing.

45-letnica velike stavke jeseniških kovinarjev

V soboto, 12. julija, je ob šesti uri zjutraj preteklo natanko 45 let, odkar se je pričela velika stavka jeseniških kovinarjev, ki je imela izreden pomen pri utrjevanju delavske akcijske enotnosti in borbenega duha jeseniškega delavca, kar je bilo izrednega pomena za kasnejše dogodke, predvsem pa za leto 1941, ko so jeseniški železarji predstavljali jedro upornikov proti fašizmu na Gorenjskem in so se železarji nasploh zelo številno odzivali narodnoosvobodilnemu boju in odporniškemu gibanju.

Ne da bi globlje posegali v obdobje pred stavko v širšem ekonomsko-političnem pogledu, je vendar potrebno omeniti veliko razhajanje takratnih delavskih strokovnih organizacij in njihovo zapadanje pod različne vplive v boju za temeljne pravice delavcev v takratni Kranjski industrijski družbi Jesenice, ki so jo v glavnem imeli v lasti tuji delničarji-kapitalisti. Začetno obdobje njihovega lastništva, to je v letih 1930 do 1935, je bilo pod zaščito šestojanuarske diktature iz leta 1929, ki so jo lastni-

ki temeljito izkoristili, najtežje v zgodovini jeseniških železarjev, navaja v svojih spominih Vencelj Perko. Stopnjevalo se je izkoriščanje delavcev ob skrajno kritičnih in nizkih mezdah in stalnem naraščanju cen življenjskih stroškov, ob nenehni grožnji lastnikov po nadaljnjem zmanjševanju mezd in novih redukcijah delavcev. Kljub sklenjeni in podpisani kolektivni pogodbi so jo lastniki stalno kršili. Vse to je seveda ustvarjalo veliko nezadovoljstvo med delavci, ki jih je bilo takrat v obratih na Savi, Javorniku in Blejski Dobravi približno 2.470.

Posredovanja delavskih zaupnikov in predstavnikov strokovnih organizacij niso zalegla in vedno bolj je bilo čutiti vedno večje izigravanje direktcije KID delavskih zahtev. Ker vodstva delavskih strokovnih organizacij (sindikata) niso bila pripravljena na ostrejšo intervencije, pravi Vencelj Perko, so se odločili, da mimo strokovnih organizacij stopijo v akcijo in da odločno povejo, da tako ne morejo in nočejo več.

Pri tem je potrebno povedati, da so bili tisti »SO« predvsem komunisti, delavski zaupniki, ki so se ravnali po sklepih IV. konference Komunistične partije Jugoslavije, ki je bila decembra 1934 v Ljubljani in ki je v svojih sklepih opredelila aktivnosti komunistov med delavci. Med temi sklepi je bila med drugim opredeljena tudi borba za ustvaritev akcijske skupnosti delavskega razreda in enotnosti socialnih organizacij na temelju razrednega boja. Zato je tudi razumljivo, da je stavka imela dva cilja: ureditev medsebojnih zlasti ekonomskih odnosov med tovarno in delavci in dvigniti borbenega duha jeseniškega delavca ter ne glede na njegovo politično pripadnost ustvariti akcijsko enotnost vsega delavstva. Kot že rečeno, so jeseniški kovinarji s stavko pred 45 leti oba cilja tudi dosegli. Stavka na Javorniku je trajala sedem dni in 19 ur in pol, na Savi pa štiri dni in 14 ur.

V je omenjenih spominih Vencelja Perka, takrat glavnega zaupnika delavcev in glavnega akterja stavke, preberemo:

»Zaradi slabih okoliščin, v katerih so delavci bivali podnevi in ponoči v tovarni, spali na deskah, železnih ploščah in drugih trdih predmetih, je bil sprejet sklep, da gredo žene, mladoletniki in bolni delavci domov. Dodašanje hrane je bilo določeno za zajtrk od 7. do 9. ure, kosilo od 12. do 14. ure in večerjo od 18. do 20. ure. Od stavkajočih delavcev je šel iz tovarne lahko le tisti, ki je potreboval zdravniško pomoč ali v podobnih nujnih primerih.

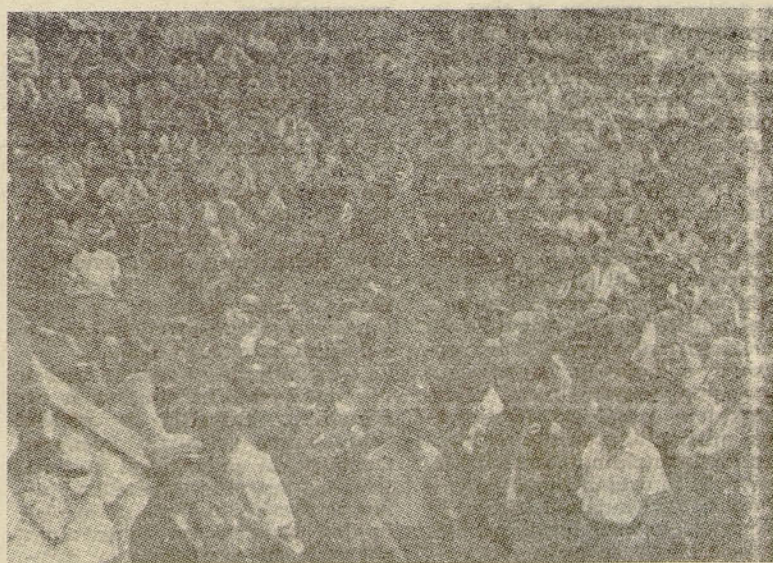
Prva in zadnja misel delavca je bila vsak dan, kaj bo prinesel naslednji dan, ker so se ves čas tako napeto prepletale stvari. Zaupniki in obratni so sproti tolmačili položaj, pojasnjevali potek dogodkov, bodrili omahljivce in budno pazili na provokatorje, da ne bi le-ti dobili prilike za razdiralna dela. Zasluga teh zaupnikov, katerih jedro so tvorili komunisti in njih simpatizerji, je bila v tem, da je bila morala stavkajočih na višini. Od časa do časa smo zbranim delavcem na skupnih zborovanjih poročali tudi zastopniki na pogajanjih in iskali pri delavcih oporo za stališča,

ki naj jih uveljavljamo na pogajanjih.

K dobremu razpoloženju stavkajočih so pripomogle tudi razne družabne igre in zabave, ki so jih pretežno organizirali člani delavskih kulturnih društev Enakost z Jesenic (Enakost je bila ustanovljena po razpustu Svobode, ker je bila komunistično usmerjena, opomba pisca) in Svoboda z Javornika. Pevski zbori so peli borbene, delavske in narodne pesmi. Zbor na Savi je pel take pesmi nasproti Kazine takrat, ko so bila tam pogajanja. Sekstet Korenovih je zabaval delavce in pel na nasipu tovarne ob cesti. Mimoidoči so se ustavljali in poslušali lepo petje. Stavkajoči so prirejali razprave o političnih in drugih problemih, igrali šah in karte ter balinali. Ob pesmi so se slišali zvoki harmonike, kitar ter drugih instrumentov. Pokojnemu Tomazinu, ki je med tem umrl v bolnišnici Bratovske skladnice zaradi poškodb pri delu, so priredili na nasipu pred bolnico in pri glavnem vходу v tovarno na Javorniku komemoracijo. Združeni pevski zbori so mu zapeli v slovo žalostinke. Kako lepo je bilo videti to v borbi in sedaj v žalovanju složno družino, ko so se očetje, bratje in sinovi na notranji strani, matere, sestre, žene in hčere pa na zunanji strani tovarne poslavljali od drugega pokojnika.

Koliko moralno-etičnih kvalitete je združenih v tej sicer ne edini, vendar pa zgodovinski akciji jeseniških kovinarjev. Mnoge od teh so se uveljavile, kalile in razširjale v naši narodnoosvobodilni borbi in socialistični revoluciji, pa tudi kasneje pri obnovi in izgradnji naše domovine. Tudi danes bi jih morali bolj uporno in vztrajno uveljavljati v naši samoupravni praksi in v socialističnih samoupravnih odnosih. Seveda pa smo imeli pri tem izjemno zaslugo komunisti in najbolj napredni delavci. Te kvalitete bi morda morali celo mnogo bolj poudarjati ob spominjanju na te dogodke kot same faktografske navedbe.

Najbolj prodorno je pomen stavke jeseniških kovinarjev pred 45 leti ob praznovanju 40-letnice stavke in 25-letnice delavskega (Nadaljevanje na 4. strani)

Stavkajoči delavci na Jesenicah poslušajo poročilo o poteku pogajanj — julij 1935 (fotoarhiv Železarje)

45-LETNICA STAVKE JESENIŠKIH KOVINARJEV

(Nadaljevanje s 3. strani)
samoupravljanja označil v svojem govoru predsednik centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije France Popit, ki je med drugim poudaril:

»Jeseniška stavka je potrdila spoznanje o povezanosti in medsebojni odvisnosti celotnega delavskega razreda. Na zaupanje v lastno moč in na borbeno razpoloženje kovinarjev je močno vplival politični uspeh zleta Svoboda v Celju, ki se ga je istega leta udeležilo okrog 500 Jeseničanov. Stavka jeseniških kovinarjev je pospešila močan stavkovni val v letu 1936, ki je slo-

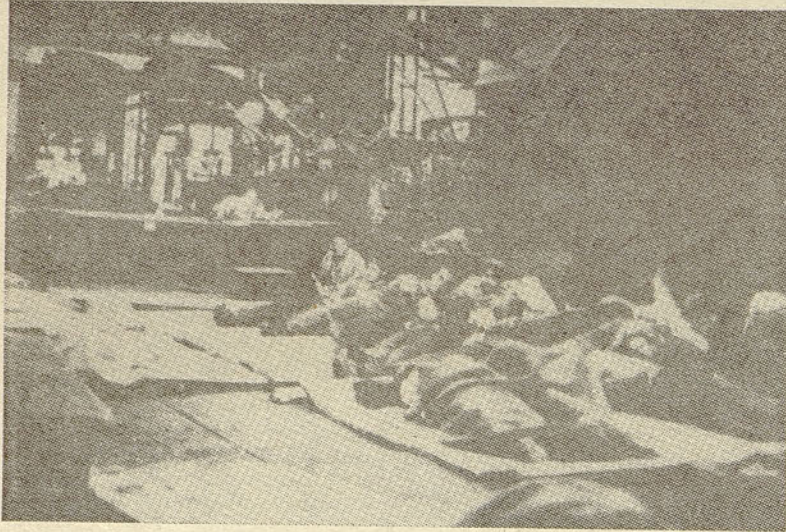
venskemu ljudstvu dokazal, kje sta moč in pripravljenost za odpor proti socialnemu in nacionalnemu zatiranju. To pa je bistveno prispevalo k povezovanju vseh plasti ljudstva z delavskim razredom, povezovanju, ki se je uresničilo v Osvobodilni fronti.

Upravičena je zato ocena, da brez revolucionarnih procesov, ki so se odvijali na Gorenjskem ob jeseniškem štrajku in po njem, na Jesenicah ne bi dosegli že 1941. leta politične enotnosti železarjev in večine prebivalstva, o katerem govori celo nemško poročilo 27. januarja 1942, ko ugotavlja, da so na Jesenicah sko-

raj vsi ljudje pristaši osvobodilne fronte.

Nasploh je bil prispevek jeseniških železarjev za razvoj partizanstva na Gorenjskem odločujoč. Že leta 1941 je iz železarne na Jesenicah odšlo v partizane 231 delavcev, se pravi vsak deseti železar. Skupaj je v vsem obdobju odšlo v partizane na Slovenskem kakih 3.000 kovinarjev. Proizvodnja je zaradi odpora delavcev padla v jeseniški železarni med vojno za nekaj več kot tretjino predvojne. Naj poudarim še, da je po socialnem poreku izšlo 455 gorenjskih prvoborcev, skoraj dve tretjini delavskih družin, po političnem prepričanju pa skoraj prav toliko članov in somišljenikov komunistične partije.«

Ta dan velike stavke jeseniških kovinarjev so si prebivalci krajevne skupnosti SAVA — Jesenice tudi izbrali za svoj krajevni praznik, ki ga bodo letos v teh dneh praznovali prvič.

Nočni počitek delavcev v obratu fine pločevine na Javorniku med stavko julija 1935 (fotoarhiv Železarne)

Prvi slovenski dramatik in zgodovinar Anton Tomaž Linhart je umrl 14. julija 1957. Bil je član Zoisovega krožka in poleg Valentina Vodnika njegova najpomembnejša ustvarjalska osebnost. Prvo večje delo, ki ga je napisal, je bil Poskus kranjske zgodovine. Poglavitno delo Antona Tomaža Linharta sta prvi slovenski odrski deli, komediji Zupanova Micka in Ta veseli dan ali Matiček se ženi.

Strokovna ekskurzija DIT v ZRN

Na dolgo pot sta nas v sredo, 18. junija ob 18.30 pospremila dež in predstavnik Kompassa tov. Cuček. Zasedli smo svoje prostore v ne več najmodernejšem in najnovejšem avtobusu, se prešteli in... Slab začetek, dober konec. Ob uri odhoda sta manjkala še dva potnika; enega je v zadnjem trenutku verjetno minilo veselje, kranjski Janez pa se ni mogel odreči svoji kavici. No, na pot nas je z majhno zamudo končno odšlo 44.

Pot nas je vodila prek Ljubljane, po avtocesti čez Ture v Avstriji, mimo Salzburga in čez mejo v ZRN. V Münchnu smo sredi noči dobili drugega šoferja in mimo Nürnberga nadaljevali pot, ves čas po avtocestah do Würzburga, kjer smo se na zadnjem postanku osvežili, obrili in preoblekli za obisk v firmi Rexroth v Lohru na Maini. Še isti dan popoldne smo nadaljevali mimo Stutgarta na Neckarhöhe, kjer smo prenočili, si naslednji dan ogledali tovarno Brüninghaus v Horbu in se vrnili v Stuttgart na drugo prenočevanje oz. ponočevanje, da bi se v soboto potem skozi München, mimo Salzburga, čez Ljubelj, Ljubljano in Trojane vrnili domov, v nedeljo ob 4. uri zjutraj. Tako, to so bili kilometri, vendar je že iz tega razvidno, da je bilo dolgo potovanje namenjeno strokov-

Psihološki vidiki inovatorstva

Problem ustvarjalnosti je danes aktualen zaradi dveh razlogov. Prvi je realizacija ustave, novi kvalitetni korak v razvoju naše družbe, v katerem so izražene spremembe v družbenoekonomskih odnosih, ki omogočajo praktično in konkretno preraščanje dogmatske in etatično-tehnokratske dediščine.

Drugi pomemben razlog je, da so razvite države zašle v veliko ekonomsko krizo, kar vpliva tudi na države v razvoju. V želji, da si zagotove politično prednost in ekonomsko moč razviti stalno večajo svojo angažiranost v znanstvenih raziskavah, ponujajoč moderno opremo, za povračilo pa uporabljajo znanje in priključajo za svoje cilje najdragocenejši znanstveni in tehnični kader. Posebno so zainteresirani za inovacije, katerim omogočajo ugodne pogoje za realizacijo njihovih predlogov. Da bi čim bolj izkoristili ustvarjalni, človeški in tehnični potencial, se v teh državah ukvarjajo tudi s projekti ustvarjalnosti s področja psiholoških problemov ustvarjalnosti. Tako raziskujejo probleme ustvarjalnega mišljenja, proučujejo strukturo intelektualnih, motivacijskih, čustvenih in drugih značilnosti osebnosti. Raziskujejo faktorje, ki omogočajo ustvarjalnost, pa tudi faktorje, ki jo zavirajo.

Pri nas predstavljajo najbolj poznana raziskovanja s področja psihologije ustvarjalnosti dela dr.

Radivoja Kvaščeva. Njegovo delo je poseben doprinos jugoslovanski psihologiji, za psihologa pa izvor znanja pri proučevanju procesa ustvarjalnega mišljenja. Rezultati njegovega večletnega intenzivnega dela imajo praktično vrednost in so uporabni v vzgojno-izobraževalnem delu v šolah pri razvoju kreativnega mišljenja in drugeje.

Pojmovna opredelitev ustvarjalnosti

Obstajajo ožje in širše razlage pojma ustvarjalnosti. Profesor B. Stefanović razume ustvarjalnost kot odkrivanje iznajdb.

»Odkrivamo nekaj, kar že obstaja v stvarnosti, vendar našim čutilom ni neposredno dostopno. Na osnovi dobljenih dejstev prihaja do odkritij v zvezi z naravo materije, o zemeljski teži, o naravi električnega toka, svetlobe, atomov itd. Do teh dejstev pridemo z razmišljanjem, primerjanjem, preračunavanjem, ne pa s čutnim zaznavanjem...

... Izumljanje bi moralo pomeniti izmišljanje nečesa, kar še ne obstaja... Odkritja v smislu spoznavanja pripadajo znanosti, izumi pa bi se nanašali bolj na tehnične izume in umetniške proizvode domišljije. Toda mnoge iznajdbe počivajo na znanstvenih odkritjih in predstavljajo določeno stran stvarnosti.

Človeštvo se poslužuje določenih naravnih sredstev kot iz-

najdb oz. odkritij, sredstev ki slo-
ne na naravnih zakonitostih prej,
preden so ti zakoni znanstveno
odkriti.«

V nadaljevanju bomo posvetili pozornost izrazu, ki pomeni »novo«, kar imenujemo inovatorstvo ali inovacija. Mnenja smo, da bomo dosegli večjo jasnost, če vsaj v grobem poizkusimo definirati inovatorstvo. Opredelimo se za definicijo, da z izrazom inovatorstvo razumemo predmet, postopek, idejo itd., ki predstavlja določeno stopnjo novosti, ki jo lahko smatramo za dovolj pomembno in ki ji lahko priznamo družbeno vrednost. Kadar pojem inovacija enačimo s pojmom novo, mnogokrat naletimo na probleme, ki pa se v glavnem nanašajo na kriterije vrednotenja stopnje novosti, pomembnosti novosti in družbene koristi. Namreč, nekaj kar predstavlja novo in pomembno za posameznika ali socialno sredino nepomembno. In kako je potrebno razumeti, kaj je novo in družbeno vredno? Kreč in Kračvild (1978) smatrata, da je lahko »pomembnost kreativne rešitve povsem različna. Ustvarjalnost lahko predstavlja novi način pakiranja črnila, nova teorija gravitacije, nova rešitev nekega mednarodnega konflikta, nova rešitev v nogometni igri.«

Kaj je kreativnost?

V svojem delu: »Psihologija ustvarjalnosti« (1976) navaja R. Kvaščev odgovore mnogih avtorjev, ki so se ukvarjali s tem vprašanjem. Rogers (1959) sma-

tra, da je kreativnost samo to, kar najde odraz v otipljivem produktu.

Taylor (1959) je opravil analizo prek 500 definicij kreativnosti v petih kategorijah različnih nivojev, v katerih so različne psihološke izkušnje in je mnenja, da kreativnost bolj variira po globini in obsegu kot po vrsti.

Osnovna oblika je ekspresivna kreativnost, v kateri so sposobnost, originalnost in kvaliteta proizvoda nepomembni (primer: spontano likovno izražanje otrok).

Produktivna kreativnost je značilna pri izkušnjah v zvezi z obvladovanjem določenih spretnosti in tehnik, ki pripeljejo do izdelave proizvoda.

Inventivna kreativnost se odlikuje po domiselnosti pri ravnanju z materialom, tehnikami in metodami. Za inventivno nadarjenost je značilna prožnost pri opažanju novih in neobičajnih odnosov med predhodno ločenimi elementi. To je kreativni svet iznajditeljev, raziskovalcev, ki iščejo nove načine gledanja starih stvari.

Inovativna kreativnost izhaja iz razumevanja osnovnih principov in njihovih modifikacij (npr. sprememba neke teorije). V redkih primerih se pojavlja povsem nov princip ali predpostavka, na primer nova teorija v neki znanosti. Tej vrsti kreativnosti pravimo **emergentna kreativnost**. Večina ljudi misli vedno samo na ta nivo, ko govori o kreativnosti.

nim ogledom Rexrothovih tovarn v Lohru in Horbu.

Rexroth je eden največjih proizvajalcev hidravlične opreme v svetu. Poleg zastopstev ima v Mannesmannovo podjetje v svetu številne proizvodne enote, da lažje pokriva potrebe tržišča in se prilagaja ekonomskim odnosom med državami. Z Rexrothom sodelujemo že vrsto let, saj je v večini naprav in opreme v Železarni Štore vgrajena prav Rexrothova hidravlika. Rezervne dele in elemente pri rekonstrukcijah smo že večkrat direktno naročali pri njih. V mesecu maju je DIT skupno s TOZD vzdrževanje in predstavnikom Rexrotha, ing. Markom, organiziral dvodnevni seminar o interni standardizaciji v hidravliki, ki je pogoj za uspešne investicije. Ob tej priložnosti smo se tudi dogovorili za ogled njihovih proizvodnih enot, montaže, skladiščenja, kontrole, preizkušanja in razvoja.

Pri strokovnem delu programa ekskurzije se ne bom predolgo zadrževal, saj smo bili na ekskurziji predstavniki iz vseh sredin in področij dejavnosti Železarni Štore. Vtisov je bilo veliko, novega dovolj, da si je moral vsak nekaj vtisniti v spomin in upajmo, da bomo določene elemente in spoznanja lahko koristno uporabili tudi pri svojem delu v železarni. Zato naj le naštejem, kaj smo videli: livarno, talilnico, formarsko linijo, ki je ena najmodernejših v svetu in najbolj avtomatizirana, obdelavo odlitkov in elementov za hidravliko na NC in CNC strojih, na transfer linijah, montažo in skladišča, ki imajo za nemoteno pro-

izvodnjo zalogo za sedem mesecev, nadalje proizvodnjo in montažo aksialnih batnih črpalk ter elektronike za potrebe Rexrotha. Kontrole kakovosti ne bom posebej omenjal. Spektrometer je eden od pogojev za kvaliteto, ki je omenjena na vseh panojih in izveskih:

»Kvaliteta ni rezultat slučajnosti«. V Horbu smo videli še proizvodnjo malih in srednjih serij velikih hidravličnih, aksialnih batnih črpalk in motorjev za potrebe težke industrije, proizvodnjo in montažo, preizkuševalnico in razvojni oddelek. Za ogled smo porabili skupno dva dopoldneva in eno popoldne, vendar se ni nihče pritoževal zaradi utrujenosti, kar pove dovolj o zanimivosti ogledov. Posebej je treba omeniti gostitelje in našega večkratnega obiskovalca v Štorah, gospoda Marka. Zelo so se potrudili. V Lohru so nas ves dan spremljali: vodja razvoja, šef proizvodnje in glavni tehnolog, v Horbu pa predstavnik vodstva podjetja. Vseposvdo so nas sprejeli izredno gostoljubno, tako da tudi naši želodci niso ničesar pogrešali, ne jedate ne pijače. Še posebej se je izkazal g. Krämmer, ki nas je nenajavljeno čakal pred apartmajem hotela, ki ga je za nas na Neckarhöhe rezerviral Rexroth, več kot dve uri, da nas je lahko povabil na večerjo. Ker ima vsa zahodna Evropa čas za eno uro pomaknjena naprej, smo šli spat šele ob 1 uri. Pri večerji se je izkazalo da je gostitelj, po rodu Čeh, zelo dober poznavalec naše dežele in številnih slovenskih gostišč, ki slovijo po dobri jedi in

pijači. Zato mu naslednji dan, po okusnih postrvih za kosilo, ni bilo treba prevajati zahvalnih besed predsednika društva, kar je izzvalo vsesplošno odobravanje in veselje.

Kilometri in strokovni del programa so opisani, sledi še tako imenovani poljudni del, ki ga je deloma aranžiral Kompas in njegovi vodiči Brane, deloma pa vsak sam, oziroma po skupinah. Celoten aranžma v Stuttgartu in na povratku domov, tudi v Münchnu je organiziral Kompas. Ker sta bila šofer in vodič prvič v tem mestu, smo se malo izgubili, zastoj poskušali priti v prvem poizkusu na razgledni stolp in imeli težave pri iskanju hotela, ki je bil na srečo v strogem centru mesta. Čeprav Stuttgart slovi po svoji naravnosti, v zelenju, po svoji naravnosti, v centru nismo videli Branetovih obljubljenih krav. Za točne napotke in nasvete se je naknadno verjetno moral zahvaliti nekemu odkolegov, ki si ga je privoščil. No, to so bili manjši spodrslijaji, ki nas niso jezili, še manj pa Braneta spravljali iz tira, saj mu ni manjkalo dlake na jeziku, kar se je dokončno izkazalo pravzaprav šele na povratku, ko smo izvajali svoj pevski in govorni program.

Po namestitvi v hotelu, ogledu mesta s stolpa, kar je vsaj nekaterim le uspešno, smo obiskali tipični »švabski« lokal, vendar ne pravo pivnico, kjer smo uspešno pospravili kar lepo količino piva. Kaj kmalu so pričeli nekateri pogledovati na ure v strahu, da večer ne bi bil prekretek in

družba se je počasi raztepla na vse strani.

O nadaljnjih dogodkih bo zgodovina molčala. V stiski smo vedno solidarni in tako se za ta molk ni bilo treba posebej dogovarjati. Jutro nas ni našlo najboljši spočite.

V soboto dopoldne smo še enkrat dokazali, da smo priden narod. V najkrajšem možnem času nam je na razmeroma oddaljenih koncih nakupovalnega središča mesta uspelo zapraviti ves denar in ne nujno samo za pametne in koristne stvari.

Po kosilu smo šli na pot domov. V Münchnu smo imeli še zadnji daljši postanek. Zaradi različnih pogledov na čas oziroma uro smo ostali dve uri in v pivnici, na postaji in na raznih avtomatih porabili še zadnje marke.

Nočna vožnja po dežju ni bila več užitek. Na mejah se nismo predolgo zadrževali in čeprav smo na Ljubelju imeli tudi »žrtev«, ter morali v Ljubljani oddati vodiča, smo ob 4. uri zjutraj zadovoljni in dobre volje prispeli domov.

Se nekaj najbolj splošnih vtisov. Na podlagi vsega doživetelega, vidnega in slišnega, lahko ugotovimo le, da moramo biti veseli, ker živimo v deželi, v državi kot je naša: lepa, mirna, varna in nepokvarjena. Ničesar takega nismo videli, kar mi ne bi znali ali ne bili zmožni narediti. Tega bi se morali vsi pri svojem delu in udeleževanju bolj zavdati, kajti tudi na zahodu se dosegajo uspehi samo s povprečno vneto, ob normalnih pogojih de-

(Nadaljevanje na 7. strani)

OPIS PROCESA KREATIVNEGA MIŠLJENJA

Dognanja o procesu kreativnega mišljenja so bila zbrana z uporabo različnih metod. Uporabljali so se različni postopki, od lastnih samoanaliz, intervjujev, anket, pisem, do komentarjev itd. z namenom, da se zbere čim več podatkov za opis procesa ustvarjalnega reševanja problemov. Pri zbiranju podatkov so bili aktivni tudi sami ustvarjalci iz različnih področij, tako da je njihova zainteresiranost omogočila psihologom zbrati bogate izkušnje znanstvenih delavcev in umetnikov.

Prvi psihološki podatki, ki opisujejo miselno ustvarjalnost, nas pripeljejo do genialnega znanstvenika stare Grčije Arhimeda, vsem dobro poznane po odkritju zakona o pritisku tekočine na potopljeno telo. Z zgodbo o odkritju tega zakona psihologi mnogokrat pričenjajo poglavje o psiholoških mehanizmih ustvarjalnosti.

Zgodba je v kratkem takšna: Kralj Sirakuze Heron je posumil, da je njegov zlatar pri izdelavi Zlate krone uporabil tudi določeno količino srebra. Od Arhimeda je zahteval, naj poišče najprimernejši način, da bi preveril sum, pri čemer bi moral krona ostati nepoškodovana. Znanstvenik je dolgo in naporno razmišljal, vendar naloge ni uspel rešiti in je opustil vsako razmišljanje v zvezi z njo. Nekega dne,

ko se je kopal, je opazil, da so njegovi udi potopljeni v vodi mnogo lažji in da noge v vodi dvigne mnogo lažje. V glavo mu je šinila misel, ki ga je pripeljala do poznane zakonitost, da vsako telo, potopljeno v tekočino, izgubi del svoje teže, ki je enaka teži izpodrinjene tekočine. To odkritje je omogočilo Arhimedu, da razvije tudi metodo preizkušanja čistosti zlata v kroni, in sicer z določanjem specifične teže. Navdušen je stekel na ulico in na ves glas vpil: »HUEREKA, HUEREKA« (odkril sem, odkril sem).

Zgodba odkriva najvažnejše trenutke skoraj vsakega ustvarjanja. Najprej dolg in naporen trud, da bi prišlo do rešitve problema. Nato zaradi neuspešnosti prenehanje za določen čas, zatem pa nenadna srečna ideja in sicer navadno takrat, ko na problem povsem sodeč ne mislimo več.

Podatki so pokazali, da mnogi znanstveniki in umetniki poudarjajo enake momente in faze pri svojem ustvarjalnem delu, kot so pravkar opisane v zgodbi o Arhimedu. Proces ustvarjalnega reševanja problemov se razlikuje od vseh ostalih. Po Kreču in Kračvildu »Težnost in zahtevnost problema, sposobnosti ustvarjalca, njegove delovne navade, zaloga starega znanja, njegova motivacija in osebnost vplivajo na vrsto dogodkov, ki jih skupno imenujemo z imenom — proces ustvarjalnega reševanja problemov...«

Vsak ustvarjalne opisuje to nekoliko drugače, vendar se ved-

no ponavlja v grobem določena shema. G. Wallas (1966) je v svojem delu Umetnost mišljenja primerjal in objavil podatke znaneega znanstvenika Helmholtza in ugledega francoskega matematika Poenkareja ter drugih in ugotovil štiri osnovne faze vsakega ustvarjalnega procesa:

1. Priprava (preparacija)
2. Inkubacija
3. Iluminacija (osvetljenost, inspiracija)
4. Verifikacija (preizkušanje).

Te faze niso vedno jasno razmejene. Včasih se delno prekrivajo, včasih ostanejo prikriti v mislih in delu, včasih so posamezne faze jasno izražene, druga pa slabše ali sploh ne. Ta enostavna shema včasih ni v skladu s stvarnim dogajanjem, vendar ima kot splošni okvir določeno vrednost. V kratkem bomo opisali, kaj se v vsaki fazi dogaja.

Priprava je začetna faza ustvarjalnega dela in je opazna pri vseh, brez izjeme. Predstavlja jo spoznavanje problema in opredeljevanje naloge. Njena značilnost je zbiranje podatkov in dejstev, njihovo primerjanje in povezovanje, običajno naporno delo, saj se redko zgodi, da se takoj po primerjavi zbranih podatkov pride do rešitve. V tej fazi lahko pride tudi do premore pri delu, do odlaganja reševanja za določen čas. To se dogaja, kadar se v prvem zamahu ne pride do rešitve. Vendar nastanek premora ni treba razumeti ko neizkoriščen čas. V tej fazi je ustvarjalec pogosto napet, sumničav in nezadovoljen s svo-

jim delom.

Inkubacija je faza, za katero se predpostavlja, da se v zvezi z reševanjem problema ničesar ne dogaja. Navidezno izgleda, kakor da se je ustvarjalec oddaljil od problema, saj se navadno ukvarja z drugimi stvarmi in se za prvotni problem sploh ne zmeni. Spomnimo se zgodbe o Arhimedu, njegovega zanemarjanja problema, verjetno samo navidezne prekinitve dela. Predpostavlja se, da pride do inkubacije takrat, ko se ne pride do rešitve v fazi priprave. Inkubacija v ustvarjalnem delu se smatra za neko vrsto dozorevanja zbranih podatkov. Francoski znanstvenik Poenkare je mnenja, da je ta prekinitiv podzavestna. Sodobna razumevanja so, da je to samo navidezna prekinitiv miselnega dela, ker kako bi sicer lahko pojasnili tretjo fazo (iluminacijo), pojav nenadne rešitve naloge (inspiracija), če se v fazi inkubacije ni zgodilo ničesar. Nekateri avtorji so mnenja, da je inkubacija najpomembnejša faza kreativnosti.

Iluminacija (inspiracija, osvetljenost) predstavlja fazo rešitve, ki je videti pravilna.

Verifikacija, proces preverjanja, je poslednja faza ustvarjalnega dela, v kateri se potrjuje vrednost rešitve. V znanosti se preverja hipoteza, zamišljen stroj, ki se konstruirati in preizkuša v praksi, preizkuša zamišljena ideja... Verifikacija in pripravljalna faza predstavlja v znanosti, tehniki in umetnosti najnapornejše delo.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Določila samoupravnega akta na rešet

Skupina delavcev iz TOZD in DS je ob uveljavljanju letošnje prioritete liste za dodeljevanje stanovanj smatrala, da so nekatera določila naših samoupravnih aktov neuskaljena oz. pomanjkljiva. S to ugotovitvijo smatrajo, da so oškodovani.

Za zakonitost določb naših samoupravnih aktov so se obrnili na družbenega pravobranilca samoupravljanja. V nadaljevanju objavljamo pritožbo delavcev in odgovor družbenega pravobranilca samoupravljanja.

DRUŽBENI PRAVOBRANILEC SAMOUPRAVLJANJA

tov. Peperko Rudi
CELJE

Store, 22. 2. 1980

Predmet: Pritožba na člene SS in pravilnika

Na osnovi 12. člena 4. točke Samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev in skupnih osnovah in merilih za urejanje stanovanjskih razmer in člena 22 točke 4 Pravilnika o urejanju stanovanjskih razmer delavcev TOZD in DS delovne organizacije Železarne Store smatramo, da smo zakonci, ki združujemo sredstva med OZD oškodovani, ker ni upoštevana delovna doba drugega zakonca pri točkovanju za prioriteto listo prosilcev za stanovanje.

V smislu SS, ki je bil sprejet 30. 6. 1978, je upošteval delovno dobo drugega zakonca in določil za minulo delovno dobo število točk na eno leto, kar pa novi SS ne predvideva.

Podpisani vas prosimo, da ugotovite upravičenost naših zahtev o dopolnitvi zgoraj omenjenih členov SS in pravilnika, ki enostransko priznavajo delovno dobo samo enega zakonca namesto obeh. Glede tega je oškodovanih 34 prosilcev — zakoncev in nadaljnji, ki bodo vložili prošnjo za stanovanje.

Zaradi nujnosti čimprejšnje rešitve nismo uspeli dobiti vseh prosilcev, zato vam jih pošiljamo le del, in to:

1. Verbič Stane	11. Kovačič Jože
2. Držan Albin	12. Vrhovšek Albin
3. Kavka Marjan	13. Zimšek Jože
4. Rožman Dušan	14. Golec Franc
5. Strašek Štefan	15. Slapnik Jože
6. Kramperšek Stanko	16. Plevnik Ivanka
7. Gubenšek Franc	17. Fidler Marjan
8. Grajzl Bojan	18. Borovšak Zvone
9. Krajnc Drago	19. Perpar Franc
10. Čanžek Vlado	20. Prevalšek Jože

Prosimo, da zgornji postopek po možnosti čimprej rešite, ker so prioritete liste v posameznih tozdih in DS že na oglasnih deskah, rok pritožb pa se bliža koncu, zato obstaja nevarnost potrditve teh list na delavskih svetih.

Družbeni pravobranilec samoupravljanja
Celje

St.: 63/80

Datum: 10. 7. 1980

ZELEZARNA STORE — DSSS za kadre in splošne zadeve
STORE
ZADEVA: Mnenje

Na vlogo, ki mi je bila poslana 25. 2. 1980, v kateri je 20 delavcev Železarne Store menilo, da je določilo 12. člena točka 4 samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev in člena 22, točka 4 Pravilnika o urejanju stanovanjskih razmer delavcev TOZD in DSSS ni zakonito, dajem naslednje mnenje.

Menim, da sta obe določili samoupravnih splošnih aktov v skladu z ustavo, zakonom o združenem delu in zakonom o stanovanjskih razmerjih. Prav gotovo bi bili v primeru, da se sešteva število točk, če v OZD delata zakonca ali družinska člana, delavci v neenakopravnem položaju. Z novimi samoupravnimi splošnimi akti, ki so bili sprejeti 14. 12. 1979, je bila dejanska neskladnost z ustavo in ZZD odpravljena.

S tovariškimi pozdravi.

V vednost:

- 1 × Rep. družb. pravobranilec samoupravljanja Ljubljana,
- 1 × Osn. organizacija sindikata Store,
- 1 × občinski svet ZS Celje

Družbeni pravobranilec
samoupravljanja
Rudi Peperko

Sora Titograd-80

MDB brigada Norbert Weber je bila formirana leta 1974 in nosi ime velikega revolucionarja, samoupravljalca in prvega predsednika Združenih železarn Jugoslavije. Formirana je bila na pobudo železarn Sisak, Nikšič in Smederevo, nakar so vse ostale železarne z veseljem dale svoj pristanek. Do letošnjega leta je brigada sodelovala na petih zveznih akcijah, kjer so ji bila podeljena najvišja republiška in zvezna priznanja.

Letos je MDB Norbert Weber sodelovala na zvezni mladinski akciji Titograd 80, na kateri je sodelovalo osem brigad. Organizator brigade je bila železarna Nikšič, pokrovitelj pa je bil Aluminijški kombinat Titograd.

Brigado je sestavljalo 49 članov, in sicer 16 brigadirjev in 25 brigadirjev, od tega 26 članov ZKJ. Razen železarjev so sodelovali še brigadirji iz dveh delovnih organizacij: iz Magnohroma Kraljevo in Kostolac.

Posamezne železarne je zastopala naslednje število brigadirjev:

Store 2, Ravne 2, Jesenice 2, Sisak 7, Zenica 13, Ilijaš 2, Skopje 6, Smederevo 4, Nikšič 4, Split 1, Vareš 1, Kraljevo 2 in Kostolac 2 brigadirja.

izobraževanje, v sklopu katerega je delovala mladinska politična šola, marksistični krožek, politične tribune mladih in druga politična predavanja. V sklopu kulturnih dejavnosti: plesna šola, foto tečaj, šola za novinarje, sito tečaj, kino tečaj, tečaji za sodnike športnih iger itd. Sleherni dan so bila organizirana športna tekmovanja, za zaključek pa je vsaka brigada v naselju organizirala brigadirske večere.

Iz opisa teh popoldanskih aktivnosti je razvidno, da je bilo brigadirsko življenje v naselju zelo razgibano, kajti niti enega brigadirja ni bilo, ki se ne bi naučil nekaj novega, da ni dal vsega od sebe in s tem prispeval k širjenju in utrjevanju bratstva in enotnosti.

V času izmene so organizirali izlet na Lovčen (ogled mavzoleja Njegoša), izlet v Črnogorsko primorje in obisk pokrovitelja brigade, Aluminijškega kombinata Titograd.

Na zaključku izmene so podali rezultate delovnih in družbenih aktivnosti. Brigada Norbert Weber je v skupnem točkovanju zasedla prvo mesto, poleg tega so ji podelili še: trak akcije, povečanje družbenih aktivnosti, repub-

Udeleženci zvezne mladinske delovne akcije »Titograd '80«
(s križcem označeni Stojanovič)

Brigada Norbert Weber je letos s svojim sodelovanjem izpolnila vsa pričakovanja. Delala je pri izkopavanju kanalov za vodovod, kanalizacijo, kanalov za električno omrežje, telefonsko omrežje, pri urejevanju parkov in zelenih površin v okolju medicinskega centra v Titogradu in urejevanju okolja okoli zgradb sodišča v Titogradu itd. To je v kratkem opis fizičnih del, ki jih je brigada opravljala. V popoldanskem času so organizirali najrazličnejše družbene aktivnosti, kot na primer: idejno politično

liško priznanje plaketa Buda Tomovića, predlagana je bila tudi za najvišje državno priznanje, ki ga lahko dobi mladinska delovna brigada, za plaketo Veljka Vlahovića.

Po končani izmeni je organizator brigade priredil za vse brigadirje nepozaben družabni večer, na katerem je bilo podeljenih 20 udarniških značk, 19 pohval in še drugih priznanj in pohval.

Naslednje leto bo brigada delala v Skopju, organizator bo železarna Skopje.

Radomir Stojanovič

Upokojeni

VODUŠEK Martin, rojen 5. 10. 1926, stanujoč Vodule 13 a, p. Dramlje. Od 1948 do 1949 je bil zaposlen v K. Z. Blagovna. V železarni je zaposlil 7. 12. 1949 v splošnem sektorju kot čuvaj. Leta 1969 je opravljal dela in naloge vratarja glavnega vhoda. Pred upokojitvijo pa je bil izmzenski vodja.

Invalidsko je bil upokojen 9. 6. 1980.

ČUJEŠ Ivan, rojen 10. 11. 1928, stanujoč Štore 26. Od 1961 do 1963 je bil zaposlen v Cinkarni Celje. Leta 1963 se je zaposlil v Železarni Štore kot obrat. ključ. elektroplavža v mehanični delavnici. Leta 1964 je bil premeščen v livarno valjev kot ključavničar. Kasneje je bil zopet premeščen v mehanično delavnico na dela in naloge stroj. ključ. II. V tem obratu je opravljal dela na različnih delovnih mestih. Leta 1975 je bil ponovno premeščen, in to v obrat za vzdrževanje transp. sredstev kot skupinovodja I. Ta dela je opravljal do upokojitve.

Invalidsko je bil upokojen 10. 6. 1980.

EKSKURZIJA V ZRN

(Nadaljevanje s 5. strani)

la, ob primernem naporu, vendar z izkoriščanjem celotnega delovnega časa. Zaradi poznavanja naših rezerv nas ni treba skrbeti za naš življenjski standard in za našo bodočnost. Pa še nekaj: vreme je bilo za potovanje idealno in družba tudi. V avtobusu nihče ni kadil. Bili smo disciplinirana, homogena skupina, ki je na poti, pri ogledih in tudi pri potepanju dostojno zastopala ne samo naše društvo oziroma Železarno Štore, temveč tudi našo državo. Tudi zato se v imenu društva in mislim da lahko tudi v imenu naše delovne organizacije vsem udeležencem najlepše zahvaljujem in ob drugi priložnosti nasvidenje.

Milan Marolt, dipl. ing.

VRNITEV MDB „CVETKA JERIN“

V. torek, 8. 7. 1980 se je vrnila z delovne akcije MDB Cvetka Jerin, ki je sodelovala na mladinski delovni akciji Sisak 80.

Brigado je sestavljalo 63 članov, in sicer 18 brigadirjev in 45 brigadirjev, od tega 11 članov Zveze komunistov.

Na mladinski delovni akciji je brigada Cvetka Jerin sodelovala pri izgradnji nasipov blizu reke Save, nasipov železnice, izkopavanju kanalov za PTT kable, urejevanju bankin in zelenic v delovni organizaciji Ina Sisak. Železarna Štore je bila, kot že vsa leta doslej, pokrovitelj te brigade.

Predstavniki Železarne Štore so obiskali brigado na MDA Sisak 80 in se seznanili z delovnimi in družbenimi aktivnostmi brigade, ki so jo obiskali tudi predstavniki OK ZSMS Celje.

Na MDA Sisak je bila brigada Cvetka Jerin proglašena šestkrat za udarno, osvojila je trak akcije in povelje družbenih aktivnosti. Po prihodu v Celje je brigado

sprejela delegacija OK ZSMS Celje, nakar so jo sprejeli predstavniki pokrovitelja Železarne Štore v Domu železarjev na Teharjah.

Na svoji zadnji brigadni konferenci v Domu železarjev na Teharjah je brigada ocenila rezultate dela na MDA Sisak 80; podeljenih je bilo 29 udarniških značk, 29 pohval in drugih priznanj.

Ob zaključku te konference je v imenu ZSMS Železarne Štore in ostalih DPO brigado pozdravil in ji čestital za dosežene rezultate tov. Radomir Stojanovič, v imenu KPO in celotnega kolektiva Železarne Štore pa je pozdravil brigado in ji čestital za dosežene rezultate ter zaželel še več podobnih uspehov tov. Franc Zelič.

Po končani brigadni konferenci se je nadaljevalo brigadirsko veselje in družabni večer brigadirjev s predstavniki pokrovitelja brigade, Železarne Štore.

Radomir Stojanovič

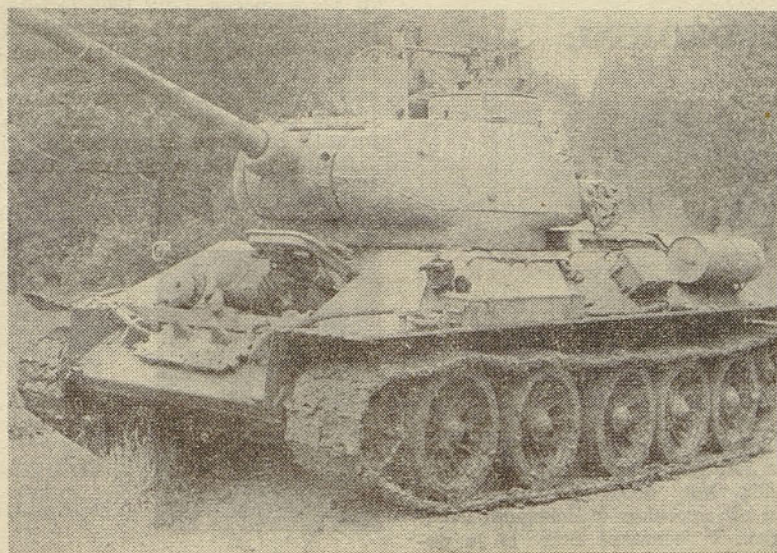
MOČNA PEST NAŠE ARMADE

Ob 16. juliju — dnevu oklepnih enot JLA

Prve oklepne enote naših oboroženih sil so bile ustanovljene med NOB iz zaplenjenih sovražnikovih tankov in pomoči zaveznikov pred koncem vojne. Danes so te enote opremljene s sodobno borbeno tehniko, vrhunsko izurjene in predstavljajo pomembno udarno moč naših oboroženih sil. V koncepciji splošnega ljud-

besed — negujejo in razvijajo enotnost svojih vrst, nenehno krepijo moralnopolitično stanje svojih enot in se neprestano usposabljujejo za višje cilje borbene pripravljenosti.

Na podlagi izkušenj iz slavnih dogodkov iz NOB, ko je bila pred 36. leti ustanovljena 1. tankovska brigada NOVJ, ter herojske borbe partizanskih tankistov se pripadniki oklepnih enot naše

skega odpora in doktrini oboroženega boja imajo oklepne enote točno določeno vlogo in naloge, ki zagotavljajo njihovo uspešno uporabo pri vseh rodovih in iz vseh vidikov sodobnih borbenih dejstev.

Letošnji 16. julij in 36. obletnico ustanovitve proslavljajo v znamenju uspešnega dela pri krepitvi pripravljenosti in prizadevanja za uresničitev Titovih

armade danes učijo na sodobnih poligonih in v učilnicah z elektronsko opremo.

Z velikim prizadevanjem in maksimalnimi napori dosejajo naši tankisti vrhunske rezultate v borbenem urjenju ter moralnopolitični enotnosti svojih enot, kar jih uvršča danes med najsodobnejše rodove kopenske vojske naših oboroženih sil.

S. Nikolič

POLITIČNA ŠOLA ZA MEDNARODNE ODNOSE

V Celju že nekaj časa opažamo, da je usposabljanje kadrov na področju mednarodnih odnosov pomanjkljivo, nesistematično. Prepuščeno je bilo pretežni samoiniciativi posameznih organizacij oz. organov, ki delujejo na tem področju in ki so dostej organizirale le občasne izobraževalne oblike, največkrat v obliki predavanj.

Zaradi odprtosti Celja in našega skupnega jugoslovanskega vključevanja v svetovni prostor iz vseh vidikov mednarodnih odnosov moramo čim širšemu krogu delovnih ljudi in občanov približati poznavanje mednarodne politike. Usposobiti moramo tudi del kadrov, ki bi se aktivneje vključili v izvajanje nalog na tem področju. Zato se je Svet za mednarodne odnose pri Občinski konferenci SZDL Celje odločil za predlog, da organiziramo stalno obliko izobraževanja in usposabljanja, politično šolo za mednarodne odnose.

Z organiziranjem takšne izobraževalne oblike bo udeležencem omogočen organiziran študijski pristop k poglobljanju poznavanja mednarodnih odnosov. Tako bo delno zapolnjena vrzel v usposobljenosti kadrov, ki delujejo in ki želijo delovati na tem področju.

O tem predlogu, ki ga podpiramo tudi v celjskih sindikatih, bo razpravljalo predsedstvo OK SZDL. O končni odločitvi vas bomo obvestili.

(iz Informacij obč. sveta ZSS Celje)

— Mamca, zakaj pa želite dati za sveto mašo? Veste, prečastiti, zahvalimo se ljubemu Bogu, da še ni bilo nesreče na cesti skozi Lipo.

— Tak promet, toliko otrok, tisti z občine in krajevne pa samo obljubljaajo!

KADROVSKE VESTI

V mesecu juniju so bile v naši delovni organizaciji združenega dela naslednje kadrovske spremembe:

Novi člani naše delovne organizacije:

Aldžić Čazim, NK delavec — livarna I; Srednik Jože, NK delavec — valjarna I; Solman Jože, NK delavec — jeklarna; Lešek Jože, NK delavec — livarna I; Vodušek Jakob, NK delavec — valjarna I; Mehmedagić Suad, NK delavec — jeklarna; Dolenc Tanja, PK administrator — TT vodstvo; Vovk Franciška, PK priučena kuharica — TOZD DPG; Sterk Franc, PK natakar — TOZD DPG; Zupan Vinko, NK delavec — jeklarna; But Srečko, NK delavec — jeklarna; Kapelaro Martin, NK delavec — jeklarna; Strnad Martin, NK delavec — TOZD DPG; Komerički Ivan, NK delavec — livarna II; Freisteiner Pavla, NK delavka — komunala; Škvorc Branko, NK delavec — livarna II; Alič Fahrudin, NK delavec — livarna II; Sebič Bogdan, KV elektromehaničar — elektroplavž; Bečić Bajro, NK delavec — livarna II; Trifkovič Drago, NK delavec — livarna II; Guček Metka, SS ekonomski tehnik — DS za finančno rač. posle; Baručić Fikret, NK delavec — valjarna II; Bračić Štefanija, NK delavka — TOZD DPG; Hercet Franjo, NK delavec — livarna II; Javor Bahrija, NK delavec — valjarna II; Javor Sakib, NK delavec — livarna II; Koprivc Mihael, PK valjar — valjarna II; Lubej Viljem, PK valjar — valjarna II.

Iz JLA so se vrnili:

Žibret Jožef, KV natakar — TOZD DPG; Ferlič Darko, KV avtomehaničar — TT montaža; Mastnak Roman, PK strugar — TT obdelava; Gril Marjan, KV valjavec valjarna II; Boršič Vjekoslav, KV kovač — mehanična; Bukovšek Rajko, KV strugar — MO litina; Kvar Branko, KV kmetovalec — TT montaža; Rožič Zlatko, NK delavec — livarna I.

Izključeni iz delovne organizacije zaradi neopravičenih izostankov:

Bevc Marjan, žerjavovodja — valjarna II; Alija Stanica, NK delavec — Komunala; Hajdarevič Ramiz, KV strugar — mehanična; Gaslič Štain, NK delavec — valjarna II; Adžemović Ibrahim, NK delavec — el. plavž; Jakupović Huse, NK delavec — valjarna I; Senica Matija, NK delavec — valjarna II; Kantužer Marjan, NK delavec — livarna II; Dizdarevič Esad, NK delavec — valjarna I; Majcen Stanko, NK delavec — livarna I; Čavšević Meho, PK voznik viličarja — livarna II; Šajinović Ranko, KV strugar — mehanična; Zorko Jožef, NK delavec — valjarna II; Pašarič Drago, NK delavec — livarna II; Bogovič Franjo, NK delavec — livarna II; Zalokar Vid, PK livar — livarna II; Spasojevič Slavko, NK delavec — mehanična; Milojevič Marinko, NK delavec — valjarna I; Poslek

Zlatko, NK delavec — valjarna I; Mastnak Roman, PK strugar — TT obdelava; Todorovič Borislav, NK delavec — valjarna I.

Sporazumno iz podjetja je odšla:

Cverlin Zinka, NK delavka — komunala.

Zaradi negativne ocene v poizkusni dobi je odšel:

Jazbec Stanko, žerjavovodja — jeklarna.

V JLA so odšli:

Kunej Vojko, KV valjav. prof. — valjarna II; Tomplak Ivan, KV el. mehanik — el. obrat; Krajnc Bojan, NK delavec — TT montaža; Adžić Željko — NK delavec — jeklarna.

Na novo življenjsko pot so stopili:

Bukovšek Milan, valjarna II; Drobnač Frado, TT montaža; Kračun Alojz, TT montaža; Toplišek Poldka, TOZD DPG; Pustivšek Boris, el. obrat; Grabler Slavko, el. obrat; Amanovič Dušan, ing., Priprava vzdrževanja; Buzina Božidar, energetska obrat; Čalič Dušan, valjarna II; Galuf Srečko, TT-MO; Belina Anton, valjarna I.

Vsem želimo obilo družinske sreče!

Naraščaj v družini so dobili:

Krampršek Drago, žerjavni odd.; Šanca Jože, žerjavni odd.; Ogradi Janez, projektivni odd.; Kraner Marjan, DS EO; Centrih Milan, el. obrat; Golež Jože, mehanična delavnica; Vrtovec Branko, el. obrat; Jazbec Jože, livarna I.

Vsem iskreno čestitamo!

UPOKOJENI:

Šeliga Vinko, rojen 24. 10. 1927, stanujoč Štore 138. Leta 1947 se je zaposlil v valjarni, nato leta 1954 kot delovodja. Leta 1955 je bil zaposlen v Železarni Jesenice. V železarni Štore si je ponovno pridobil lastnosti delavca leta 1955 kot delovodja. Pred upokojitvijo je opravljal dela in naloge vodje prog.

Redno je bil upokojen 30. 6. 1980.

PLANK Karl, rojen 24. 5. 1928, stanujoč Kompole 16, p. Štore. V železarni se je zaposlil leta 1945—1949. Po odsluženju vojaškega roka si je ponovno pridobil lastnosti delavca v livarni sive litine kot livar kalupar. V livarni je opravljal dela na različnih delovnih mestih. Leta 1967 je opravljal dela delovodje, kjer je ostal do upokojitve.

Redno je bil upokojen 30. 6. 1980.

MERNIK Marica, rojena 7. 12. 1911, stanujoča Teharje 46, p. Štore. Leta 1946 do 1951 je bila zaposlena v KLO Teharje. V železarni si je pridobila lastnosti delavke dne 1. 3. 1951 na ekspeditu kot dispečer. Leta 1955 je bila prerazporejena na elektroplavž k opravljanju del in nalog obrač. zasl. in proizvod. Leta 1969 je bila knjigovodja II. Pred upokojitvijo pa je opravljala dela referenta za obrač. proizvodnje.

Redno je bila upokojena 30. 6. 1980.

SUHAR Anton, rojen 31. 3. 1927, stanujoč Kajuhova 9, Celje. V Železarni Štore se je zaposlil 6. 2. 1951 v pripravi dela kot planer. Leta 1952 je postal šef

prodaje, leta 1959 komercialni direktor, leta 1970 svetovalec za poseb. naloge. Dela in naloge svetovalca je opravljal vse do upokojitve.

Redno je bil upokojen 30. 6. 1980.

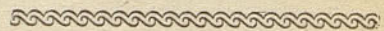
GORIŠEK Franc, rojen 25. 11. 1919, stanujoč Laška vas 35, p. Štore. Leta 1943 do 1945 je bil zaposlen v Metalni industriji Zagreb. V Železarni Štore se je zaposlil 12. 2. 1946 kot strugar v mehanični. Leta 1951 je bil premeščen v obdelovalnico valjev, kjer je opravljal delo strugarja. V istem obratu je opravljal tudi dela in naloge strojnega mehanika. Pred upokojitvijo je bil na delovnem mestu strugarja specialista.

Redno je bil upokojen 30. 6. 1980.

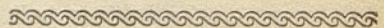
JAGER Jakob, rojen 18. 6. 1928, stanujoč Tratna 26, p. Grobelno. V Železarni Štore se je zaposlil 25. 6. 1951 kot pepelar v energetskega obratu. Leta 1952 je bil prerazporejen k opravljanju del in nalog kurjača. Ta dela je opravljal do upokojitve.

Invalidsko je bil upokojen 27. 6. 1980.

Dopisujte v

Štorski
ŽELEZAR

ŠTORSKI ZELEZAR — Glasilo OZD Slovenske železarnice ŽELEZARNA ŠTORE — Izhaja dvakrat mesečno — Uredniški odbor: Gradišnik Frido, Tomažin Anica, Knez Peter, dipl. ing., Kavka Franc, Renčelj Vlado, Uršič Rudi, Zelič Franc, ing., Zmahar Ivan — odgovorni in glavni urednik: Kavka Franc, pomočnik urednika: Uršič Rudi. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 20. 2. 1974) — Tisk: AERO Celje — TOZD grafika — Rokopisov ne vračamo.